

?Des d'un conte

Ahir, tot fent endreça, enmig d'un autèntic cafarnaüm de papers, va aparèixer la fotocòpia d'un conte d'Apel·les Mestres. No puc recordar amb quina finalitat vaig fer-la però en tot cas estic molt content del redescobriment i ara us diré per què. El text parla d'un rei que per casar la filla convoca un concurs per donar-la com a premi a qui faci l'acte de força més extraordinari. Els tres candidats hi excel·leixen, sobretot el tercer, que en resulta guanyador. La seva proesa quedà en la memòria del poble, inspirà poemes i fou esculpida en marbre i bronze. Però en realitat, tot va ser un engany d'un «grandíssim bergant». Només un savi va tenir els seus dubtes, manifestats, però, només a soles i per a sí mateix perquè «quan tothom ho diu, hagué d'ésser així». Queda clara doncs la pregona ironia del títol del relat, "Premi al mèrit". El narrador l'acaba dient: «Com he dit, això passà en el país dels Gegants, però hi ha qui afirma que de vegades també passa en altres països».

Això m'ha dut a pensar en els estralls comesos pel virus de la pseudohistòria, entre nosaltres, a través de dues modalitats: l'anomenada espanyolista i la de l'Institut Nova Història. Aquesta vegada, però, hem tingut un grup de vuit savis honestos, rigorosos i valents, que han plantat cara i amb un llibre extraordinari "Pseudohistòria contra Catalunya" (Eumo Editorial, 2020), han posat en evidència amb totes les garanties de la investigació fonamentada en una documentació solvent, les fal·làcies «de tipus ideològic, polític, lucratiu o lúdic» que, des de fa temps, com el bergant del conte, han plantat la llufa a molts ciutadans de bona fe. Per cert, aquí també una altra bona notícia: aquest llibre està situat entre els de no-ficció més venuts darrerament.